

Programmacharter

Uitgangspunten.....	3
Thema 1. Creatief en verantwoordelijk.....	5
Algemeen.....	5
Non fictie	5
Fictie.....	5
Kinderen en jongeren	5
Thema 2. Integer en onafhankelijk	6
Algemeen.....	6
Non fictie	6
Gepaste onpartijdigheid	6
Invloed van derden	6
Samenwerking.....	7
Externe financiering.....	7
Promotie	8
Fictie.....	9
Kinderen en jongeren	9
Interactiviteit en internet	9
Thema 3. Maatschappelijk relevant en pluriform.....	10
Algemeen.....	10
Non fictie	10
Fictie.....	10
Kinderen en jongeren	10
Interactiviteit en internet	11
Thema 4. Gehecht aan waarheid en verantwoording	12
Algemeen.....	12
Non fictie	12
Informatie en consumentenprogramma's.....	12
Reality- en infotainmentprogramma's.....	13
Spelprogramma's	13
Fictie.....	13
Kinderen en jongeren	13
Interactiviteit en internet	13
Thema 5. Fair en met respect.....	14
Algemeen.....	14
Non fictie	14
Productie en weergave	14

Anonimiteit	14
Toestemming	14
Verborgen opname en misleiding	15
Media-ervaring	15
Reality	15
Vermoeden van onschuld	15
Privacy	15
Embargo's en vragen om informatie	16
Fictie	16
Kinderen en jongeren	16
Interactiviteit en internet	17
Thema 6. Aandacht voor de gevoeligheden van het publiek	18
Algemeen	18
Non fictie	18
Kinderen en jongeren	18
Thema 7. Open en eerlijk	19
Algemeen	19
Non fictie	19
Fictie	19
Kinderen en jongeren	19
Interactiviteit en internet	19
Toepassingsgebied	21
Inhoud	21
Medewerkers	21
Verantwoordelijkheden	21
Lijnverantwoordelijkheid	21
Manager beroepsethiek	22
Programmacharterraad	22
Beroepscommissie	22
Communicatie	23
Adviesverlening en bemiddeling	23
Klachtenbehandeling	23
Eerste aanleg	23
Beroep	24
Samenstelling en werking van de organen	24
Programmacharterraad	24
Beroepscommissie	25
Gevolgen van de procedures	25

Uitgangspunten

De VRT staat als media-organisatie middenin de samenleving en is zich bewust van haar impact op de samenleving. De VRT legt als openbare omroep dan ook verantwoording af voor wat zij doet en wat zij uitzendt. Het programmacharter biedt daarbij de leidraad.

Het charter is een onderdeel van het integriteitsbeleid dat de VRT voert als openbare omroep met een maatschappelijke opdracht. Het bevat de deontologie met betrekking tot de programma's van de VRT.

Het charter is het handvest en bevat de deontologische richtlijnen voor al wie meewerkt aan of mee beslist over de productie of de uitzending van programma's en multimediaproducties van de omroep, met uitzondering van programma's en multimediaproducties die vallen onder de verantwoordelijkheid van de nieuwsdienst (zie hoofdstuk: Toepassingsgebied van het programmacharter).

Het charter bevat enerzijds de verantwoordelijkheden en plichten voor de medewerkers en anderzijds hun rechten en waarborgen voor hun redactionele vrijheid.

Het programmacharter is gebaseerd op een set van ethische en redactionele standaarden die op hun beurt gebaseerd zijn op het beoordelingsvermogen van en overleg tussen mensen met jarenlange ervaring.

Elk deontologisch oordeel vertrekt vanuit die ethische en redactionele standaarden en houdt tegelijk rekening met de context van de zaak die voorligt. Die context bevat elementen als het programma en het programma-concept, het net of medium waarop het programma wordt uitgezonden of waarop de multimediaproductie wordt aangeboden, de programmareeks, het uitzendvenster, de autoriteit, het gezag en de uitstraling van de presentator, de actualiteit, de gevoeligheid van het publiek in een gegeven situatie of rond een bepaald thema enzovoort.

Het programmacharter bevat bijgevolg geen wiskundig toepasbare regels of eeuwige dogma's, maar noodzaakt rationeel denken en overleg binnen de context van datgene wat concreet voorligt. Het charter dient als leidraad bij de beoordeling van die concrete gevallen.

De VRT heeft als openbare omroep de opdracht om te streven naar innovatie. Het programmacharter biedt een basis voor creativiteit. De VRT is een innovatieve en creatieve organisatie die grenzen aftast en verlegt, steeds overeenkomstig haar missie en waarden.

De VRT verantwoordt zich als openbare omroep zowel voor wat zij uitzendt als voor de manier waarop zij haar programma's en multimediaproducties produceert. Naast deontologische aspecten gelden onverkort wettelijke bepalingen, met betrekking tot eeroof, agitatie, minderjarigen, veiligheid, auteursrechten enzovoort.

De VRT streeft in haar aanbod de hoogste kwaliteit na en hanteert de hoogste ethische en redactionele standaarden.

Het programmacharter is – verder bouwend op de hoger beschreven uitgangspunten - opgebouwd rond zeven kernthema's:

1. creatief en verantwoordelijk
2. integer en onafhankelijk
3. maatschappelijk relevant en pluriform
4. gehecht aan waarheid en verantwoording
5. fair en met respect
6. aandacht voor de gevoeligheden van het publiek
7. open en eerlijk

Elk van deze thema's bevat enkele algemene uitgangspunten, naast een aantal punten die specifiek zijn voor respectievelijk non fictie programma's, fictie programma's, aanbod voor kinderen en jeugd en – in sommige gevallen – specifieke richtlijnen met betrekking tot interactiviteit en internet.

De opgegeven aandachtspunten per genre zijn gebaseerd op frequent opduikende issues; ze dekken niet alle mogelijke vragen die kunnen rijzen. Het is de bedoeling om het programmacharter in de

toekomst telkens weer te actualiseren en aan te passen aan de opgedane ervaring en aan nieuwe evoluties.

Een tweede deel van de tekst gaat in op het toepassingsgebied van het charter, de verantwoordelijkheden van de betrokkenen, adviesverlening en bemiddeling, klachtenbehandeling en tenslotte de samenstelling en de werking van de betrokken organen.

Naast het programmacharter gelden volgende ad hoc documenten:

- Deontologische richtlijn voor non-fictieprogramma's

- Gedragslijn m.b.t. co-commentatoren en centrale gasten in sportprogramma's

- Richtlijnen over de aanwezigheid van politici in infotainment- en entertainmentprogramma's

De programmacharterraad zal in de toekomst nieuwe ad hoc documenten met betrekking tot bepaalde thema's goedkeuren.

Thema 1. Creatief en verantwoordelijk

Algemeen

Creativiteit en verantwoordelijkheid houden elkaar in evenwicht. De VRT heeft als openbare omroep de kansen en mogelijkheden om creatief en innovatief te zijn, en bijgevolg ook de plicht om dat te doen. We doen dat op een verantwoorde manier.

We kennen de wettelijke en ethische verplichtingen van de openbare omroep en zijn ons bewust van de verantwoordelijkheid die daaruit voortvloeit tegenover de samenleving. Tegelijk zijn we een innovatieve organisatie die vernieuwende en creatieve content maakt en uitzendt.

We houden bij wat we produceren en hoe we het produceren rekening met de context. We handelen niet in het luchtledige of binnen een bepaalde cocon, maar houden rekening met het verwachtingspatroon van het publiek, de appreciatie van de actualiteit, het uitzendvenster, de programmering, het genre, enzovoort.

Non fictie

We brengen innovatieve en relevante content op alle domeinen, inclusief genres die kunnen shockeren of irriteren zoals harde humor en satire.

We vermijden om mensen als persoon te beledigen of te kwetsen. We hebben respect voor elke persoon, maar zijn kritisch voor zijn standpunten en daden.

Wanneer iemand figureert in een uitzending, geven we ons rekenschap van de emotionele en sociale gevolgen die de uitzending - op het moment van uitzending en in de toekomst - kan hebben voor de betrokkene.

We houden daarbij rekening met het feit of de betrokkene al dan niet een publieke figuur is, een publieke functie bekleedt of media-ervaring heeft.

We hebben oog voor en besteden aandacht aan de bescherming van wie extra kwetsbaar is.

We zijn ons bewust van de maatschappelijke impact van wat we uitzenden en hoe we het uitzenden.

We hoeden ons voor extreme, extreem sensationele of extreem uitzonderlijke beeldvorming.

Fictie

Fictie heeft, net als andere programma's, een maatschappelijke impact. Ook in fictie zijn we ons daarvan bewust en houden we rekening met de impact van wat we uitzenden.

Extreme of extreem controversiële standpunten in fictieprogramma's kunnen als dit overeenstemt met het karakter van het personage of de verhaallijn.

Kinderen en jongeren

We brengen uitdagende, relevante, plezierige en interessante content waarmee kinderen zin kunnen geven aan de wereld waarin ze leven.

We bieden kinderen een veilige omgeving. We hebben bijzondere aandacht voor de context: het verwachtingspatroon van kinderen, het medium of programma, het genre, de (mentale) leeftijd van de kinderen enzovoort.

We durven vernieuwen om het jeugdige publiek aan te spreken en te stimuleren. We staan midden in de maatschappij en gaan relevante thema's niet uit de weg.

Thema 2. Integer en onafhankelijk

Algemeen

Onafhankelijkheid is een recht en een opdracht. Het publieke karakter van de VRT geeft ons de kans en het recht om onafhankelijk van externe druk te handelen en tegelijk ook de plicht om die onafhankelijkheid te waarborgen en te verdedigen.

Integriteit garandeert aan het publiek dat we ons handelen niet laten bepalen door eigenbelang of externe druk.

We zijn en handelen integer en onafhankelijk van alle mogelijke invloeden: politieke, commerciële, persoonlijke of andere.

We verdedigen onze onafhankelijkheid en maken actief gebruik van onze rechten en vrijheden, zoals de vrijheid van meningsuiting en de artistieke vrijheid.

Alle mogelijke onderwerpen kunnen vanuit alle mogelijke invalshoeken zonder terughoudendheid aan bod komen zolang daar goede redactionele redenen voor zijn.

We laten de inhoud van onze programma's niet bepalen of determineren door derden. Wel kunnen we in onze programma's – steeds onder onze redactionele verantwoordelijkheid - gebruik maken van de input of know how van derden.

Non fictie

Gepaste onpartijdigheid

We handelen gepast onpartijdig.

Gepaste onpartijdigheid houdt in dat we met een open geest een brede waaier van relevante opinies weergeven en met elkaar confronteren en dat we thema's behandelen vanuit diverse invalshoeken.

Gepaste onpartijdigheid betekent geen strikte neutraliteit. We kunnen standpunten innemen, maar wanneer we dat doen, doen we dat weloverwogen, onderbouwd, fair, met open geest en rekening houdend met de context, de actualiteit, de natuur van het onderwerp en het controversiële karakter ervan. We hoeden ons voor een eenzijdige benadering van controversiële onderwerpen.

We gaan bijzonder omzichtig om met het oproepen tot acties of tot deelname aan petitie's. Wanneer we uitzonderlijk toch oproepen tot acties of deelname aan petitie's, doen we dat weloverwogen, na overleg en in een geest van gepaste onpartijdigheid.

Hoe controversiëler het onderwerp, des te meer aandacht we besteden aan een diversiteit van relevante opinies. Een brede waaier van opinies hoeft niet binnen één programma aan bod te komen, wel binnen een programmareeks of minstens binnen hetzelfde net en medium. Hoe controversiëler de standpunten, des te dichter we ze op elkaar laten aansluiten.

Invloed van derden

We behouden en garanderen onze onafhankelijkheid in relaties met derden.

We betalen geen getuigen of betrokkenen. Kostenvergoedingen kunnen wel, proportioneel en in beperkte mate.

We geven geen indirecte beloning aan getuigen of betrokkenen door hen minder kritisch te benaderen.

We stellen ons autonoom en onafhankelijk op tegenover externe deelnemers aan items, reportages, programma's of programmareeksen. We aanvaarden van hen geen voorwaarden of eisen met betrekking tot die items, reportages, programma's of programmareeksen die onze redactionele onafhankelijkheid zouden sturen, inperken of beknotten. We bewaren steeds onze redactionele onafhankelijkheid.

Indien er toch goede redenen zouden zijn om uitzonderlijk bepaalde voorwaarden af te spreken (bijvoorbeeld om een bepaald onderwerp in een interview of reportage al dan niet te behandelen) melden we dat duidelijk en uitdrukkelijk aan het publiek.

Publicaties of proefmateriaal ontvangen kan waar nodig als researchmateriaal voor redactionele opdrachten of als algemene documentatie in het vakgebied.

Uitnodigingen voor commerciële evenementen, party's, voorstellingen, ... kunnen om redactionele redenen of met het oog op het onderhouden van nuttige contacten.

We aanvaarden geen geschenken met het oog op persoonlijke verrijking.

Samenwerking

We gaan na of de missie, waarden en handelwijze van onze partners stroken met de missie en waarden van de VRT.

Samenwerking gebeurt transparant, zowel met betrekking tot de doelstellingen als met de betrekking tot de werkwijze van de samenwerking.

Bij samenwerking bewaren en garanderen we onze redactionele onafhankelijkheid en integriteit. De keuze van partners is redactioneel verantwoord.

We werken samen met een brede waaier van organisaties, zonder favoritisme.

Bij samenwerking garanderen we proportionaliteit.

We geven de partner eerlijke credits waar dat redactioneel verantwoord is.

Externe financiering

Onder externe financiering verstaan we alle vormen van financiering, prijsvermindering of ruil van programma-onderdelen, programma's en programmareeksen, rechtstreeks door derden of via tussenkomst van een van de dochtermaatschappijen van de VRT (VAR, Pebble Media).

Commerciële communicaties in de daartoe bestemde commerciële ruimtes (sponsorbillboards, radioreclame, webvertising) vallen buiten deze definitie.

We bepalen ons aanbod onafhankelijk en autonoom.

We laten noch consumentenprogramma's, noch onderdelen van consumentenprogramma's financieren door derden.

De enige uitzondering kan betrekking hebben op kledijfinanciering van TV-presentatoren van de betrokken consumentenprogramma's. De kledijfinanciering verbindt de redactie op geen enkele wijze ten aanzien van de financierende partij.

We behouden en garanderen in alle gevallen onze redactionele onafhankelijkheid. We laten de inhoud van programma-onderdelen, programma's of programmareeksen niet determineren of bepalen door externe financiers.

Bij financiering door institutionele financiers (overheden) kunnen afspraken worden gemaakt over het thema van een programma of programmareeks, steeds zonder afbreuk te doen aan onze redactionele onafhankelijkheid. De financiering moet in verhouding staan tot de aandacht voor het thema.

Bij coproducties met andere omroepen en audiovisuele producenten kunnen inhoudelijke afspraken worden gemaakt.

Externe financiering is nooit de uniek bepalende factor, noch de uiteindelijke verantwoording voor de productie of uitzending van ons aanbod.

Externe financiering leidt niet tot overbelichting van één thema en onderbelichting van een ander in een programma-onderdeel, programma of programmareeks. Indien dat toch het geval dreigt te zijn, zetten we dat recht door eigen inbreng.

We verkopen geen zendtijd en stellen geen zendtijd ter beschikking, met uitzondering van de decretaal bepaalde regelingen met betrekking tot de levensbeschouwelijke en sociaal-economische derden en Open Scherm (via de VAR).

Externe financiering is transparant voor het publiek. We maken externe financiering duidelijk voor het publiek, ofwel tijdens de uitzending ofwel in de aankondiging of de aftiteling.

Externe financiering gebeurt met medeweten, onder verantwoordelijkheid en met goedkeuring van het management van zowel Media als Productie.

Redacties zijn op de hoogte van externe financiering.

Promotie

We weren promotionele of commerciële druk en pogingen daartoe.

In geval van decretaal toegestane promotionele of commerciële afspraken, zoals commerciële communicaties in verband met prijzen en product placement, maken we duidelijke en transparante overeenkomsten.

Acties of wedstrijden met prijzen ter beschikking gesteld door derden gaan niet ten koste van of zijn niet in tegenspraak met de inhoudelijke of redactionele lijn en aanpak van de programma's waarin ze opgenomen zijn. Zoniet horen ze thuis in de daartoe voorziene reclame- of NCR-tijd.

We vrijwaren louter informatieve programma's en consumentenprogramma's van promotionele en commerciële afspraken.

De enige uitzondering kan betrekking hebben op kledij sponsoring van TV-presentatoren van de betrokken informatie- en consumentenprogramma's. De kledij sponsoring verbindt de redactie op geen enkele wijze ten aanzien van de financierende partij.

Wanneer we merknamen vermelden in programma's, is dat redactioneel verantwoord. We maken geen reportages over merken in opdracht van derden.

Promotionele acties mogen nooit de indruk wekken informatief te zijn.

Promotionele acties zijn transparant voor het publiek. Het is duidelijk voor het publiek dat het gaat om promotionele acties.

Promotionele acties gebeuren met medeweten, onder verantwoordelijkheid en met goedkeuring van het management van zowel Media als Productie.

Redacties zijn op de hoogte van promotionele acties.

We passen de decretale en beleidsregels toe in verband met product placement, sponsoring, aftiteling, prijzen, naamsvermelding enzovoort. We bevoordelen geen commerciële of andere producten van VRT-medewerkers in onze programma's.

Bij gesponsorde evenementen van derden (bv. sport, cultuur, prijzen) beogen we een faire behandeling van sponsors.

Medewerkers aan informatie- of consumentenprogramma's lenen hun stem of gezicht niet aan commerciële campagnes.

Fictie

We waarborgen onze redactionele onafhankelijkheid en nemen autonoom de redactionele eindbeslissing over fictielijnen. We laten ons niet leiden door politieke, commerciële, persoonlijke of andere belangen.

Inhoudelijke afspraken bij externe financiering kunnen met betrekking tot het algemene thema van een fictiereeks of een verhaallijn in een fictiereeks voor zover het gaat om samenwerking met institutionele partners en niet met commerciële partijen. We waarborgen een gezond evenwicht tussen de financiering enerzijds en het gewicht en de impact van het thema anderzijds.

Externe financiering kan niet met betrekking tot de inhoudelijke uitwerking of de afloop van fictieprogramma's of verhaallijnen, noch met betrekking tot een bepaalde sfeerschepping.

Bij coproducties met andere omroepen en audiovisuele producenten kunnen inhoudelijke afspraken worden gemaakt.

Bij externe financiering maken we duidelijke, expliciete en transparante afspraken. De afspraken zijn transparant voor het publiek en voor de medewerkers.

Drama of fictie over reële personen of controversiële standpunten van die personen, doet recht aan belangrijke dingen uit het leven van de betrokkenen. Een partijdige benadering kan als ze redactioneel verantwoord is. We gaan na of er desgevallend ook een andere kijk moet gegeven worden.

Kinderen en jongeren

Er is geen commerciële inbreng in het aanbod voor kinderen, met uitzondering van kleine prijzen en product placement van minder dan 250,00 euro per aflevering.

In de algemene programmering beperken we de vermeldingen van producten gericht op kinderen tot een minimum, en hoe dan ook enkel indien redactioneel verantwoord.

Interactiviteit en internet

Bij online links, fora en opinies op het internet maken we een duidelijk onderscheid tussen VRT-content en content of opinies van derden.

We maken een duidelijk onderscheid tussen feiten en opinies.

We vermijden eenzijdigheid en garanderen een brede waaier van opinies.

We staan geen politieke campagnes door gebruikers toe op onze websites.

Promotionele acties op websites zijn gekoppeld aan redactionele inbreng. Zo niet horen ze thuis in de daartoe voorziene advertentieruimte.

We plaatsen externe links om redactionele, niet om louter commerciële, politieke of welke andere redenen dan ook. Er is steeds een band met het redactionele aanbod.

Thema 3. Maatschappelijk relevant en pluriform

Algemeen

De VRT beseft dat zij als massamedium een grote maatschappelijke impact heeft. Zij gedraagt zich als een relevante speler in een democratische en pluriforme samenleving en speelt daarin een stimulerende rol.

We bieden een forum voor publieke meningsvorming. We staan open voor alle meningen zonder een stroming of partij te bevoordelen of te benadelen.

Op die manier bieden we de mediagebruiker de kans en de mogelijkheid om zich een mening te vormen of zijn mening bij te stellen.

We hebben oog voor de pluriformiteit in de samenleving en bevorderen actief de diversiteit. We weren elke vorm van discriminatie in de programma's. We zetten niet aan tot discriminatie of racisme en laten ook derden niet aanzetten tot discriminatie of racisme.

We verheerlijken geen geweld of anti-sociaal gedrag en laten dat ook niet gebeuren door derden.

Wanneer we misdaden aan bod brengen, doen we dat zonder te veel details om imitatie te vermijden.

Non fictie

We informeren over wat er in de wereld gebeurt en hoe het eraan toe gaat.

Bij duiding en achtergrond laten we personen aan het woord met gepaste autoriteit.

Bij reality- en infotainmentprogramma's gaan we behoedzaam om met extreem uitzonderlijke types.

We vermijden een scheefgetrokken beeld van de samenleving en hebben oog voor de bescherming van de betrokken personen en de impact van het programma op hun leven. We vermijden voyeurisme en uitlachprogramma's.

We laten misdadigers slechts aan het woord indien dat maatschappelijk belangrijk en relevant is. We doen dat zonder te veel details om imitatie te vermijden.

We streven naar een pluriform deelnemersveld bij programma's met inbreng van het publiek en bij spelprogramma's.

Fictie

We belichten en bevorderen in fictieprogramma's de diversiteit in de samenleving.

We beogen geen sensatiezucht en behandelen maatschappelijk gevoelige thema's niet op gratuite wijze.

Kinderen en jongeren

We geven kinderen en jongeren de kans om te participeren en hun mening te geven. We geven hen een stem, steeds binnen een juiste context met de nodige duiding.

We staan middenin de leefwereld van de kinderen en helpen hen om zich daarover een beeld en mening te vormen.

We streven in onze kinderprogramma's naar diversiteit bij de keuze van deelnemers aan programma's en schermgezichten.

We werken binnen een veilige online wereld voor kinderen, met de nodige beperkingen wat toegang en persoonlijke data betreft en met aangepaste moderatie bij interactiviteit.

Interactiviteit en internet

Wanneer we interactiviteit aanbieden, strookt ze met de waarden van de VRT. Ze heeft een redactioneel doel en biedt toegevoegde waarde aan het aanbod.

Interactiviteit en participatie zijn betaalbaar. Indien er kosten aan verbonden zijn, zijn die voor het publiek duidelijk, transparant en vooraf bekend.

We beheren fora en chats via pre-moderatie, post-moderatie of reactieve moderatie afhankelijk van het onderwerp, de context en de maturiteit van de community die participeert

Thema 4. Gehecht aan waarheid en verantwoording

Algemeen

De VRT geeft een waarheidsgetrouw beeld van wat er gebeurt en omgaat in de regio, Vlaanderen en de wereld.

We geven fouten toe, zetten ze recht en leren eruit.

We gaan zeer omzichtig om met anonieme bronnen.

We zijn voorzichtig met informatie en beelden van het internet. We hebben extra aandacht voor websites waarvan de bron niet te achterhalen valt en voor mogelijk gemanipuleerde informatie en beelden.

We gebruiken gegevens of materiaal van derden enkel als de informatie betrouwbaar is. We maken kenbaar dat het om materiaal van derden gaat.

We brengen of uiten onder geen enkele voorwaarde aantijgingen, beschuldigingen of gegevens met betrekking tot privacy van personen die niet of onvoldoende gecheckt zijn of die niet relevant zijn.

We geven de nodige credits aan onze informatiebronnen. Indien we in onze uitzendingen informatie gebruiken die slechts in één krant of in meerdere verwante kranten staat, vermelden we de bron.

Bij uitzending van eerder nog niet uitgezonden voorraad, gaan we na of het materiaal niet door de feiten achterhaald is. Indien het desondanks toch relevant is om uit te zenden, geven we duidelijk aan dat de feiten achterhaald zijn.

Bij heruitzending, op aanvraag achter de rode knop of online, gaan we na of het materiaal niet door de feiten achterhaald is. Indien het desondanks toch relevant is om uit te zenden, geven we duidelijk aan dat de feiten achterhaald zijn.

We vermijden misleiding en waken erover dat het publiek fictie en realiteit in ons aanbod kan onderscheiden.

Non fictie

Informatie en consumentenprogramma's

Informatie- en consumentenprogramma's zijn waarheidsgetrouw, nauwkeurig en correct. We checken en dubbel checken feiten en tendensen en belichten die vanuit alle relevante invalshoeken.

Nauwkeurigheid en correctheid zijn belangrijker dan snelheid.

We gaan omzichtig om met krantenartikels of items van andere media. We brengen de informatie niet indien ze niet gecheckt of controleerbaar is.

We geven ons rekenschap van het feit dat onjuiste informatie, ook al komt ze uit kranten of van andere media, zowel de geloofwaardigheid van de VRT als de persoonlijke of zakelijke rechten van derden kan schaden.

We kennen het bredere referentiekader van de dingen die we belichten en belichten ze tegen de

We vermijden veralgemeningen en stereotyperingen.

We hanteren klare, duidelijke en waarheidsgetrouwe taal.

Reconstructies geven een realistisch beeld van de werkelijkheid, zonder sensatie of overdramatisering. Reconstructies zijn zo correct mogelijk in hun diverse onderdelen. De mate van nauwkeurigheid kan variëren naargelang van het onderdeel van het programma, maar mag het waarheidsgetrouwe beeld van het gehele programma niet in het gedrang brengen.

We maken steeds kenbaar dat het om reconstructie gaat.

Archiefmateriaal maken we als zodanig kenbaar indien de kans op misverstand bestaat.

Reality- en infotainmentprogramma's

Reality- en infotainmentprogramma's geven een realistisch beeld van de werkelijkheid, al kunnen ze om redactionele redenen kiezen voor een bepaalde invalshoek of een bepaalde sfeerschepping.

Reality- en infotainmentprogramma's zijn zo correct mogelijk in hun diverse onderdelen. De mate van nauwkeurigheid kan variëren naargelang van het onderdeel van het programma, maar mag het waarheidsgetrouwe beeld van het gehele programma niet in het gedrang brengen.

Reality programma's zijn geen rariteitenkabinet. We vermijden overdrijvingen en extreme uitzonderingen.

Spelprogramma's

Vragen en antwoorden in quizprogramma's zijn nauwkeurig en correct.

Fictie

We tonen de wereld hoe hij is. Ook in fictie brengen we maatschappelijk gevoelige thema's en controversiële en bediscussieerbare onderwerpen zoals geweld, drugs, racisme, alcohol enzovoort.

Factual drama geeft een realistisch beeld van de persoon of de werkelijkheid die het thema is van het programma, zonder de vereiste van feitelijke correctheid in alle onderdelen.

Factual drama kan om redactionele redenen kiezen voor een bepaalde invalshoek, een bepaald standpunt of een bepaalde sfeerschepping.

Kinderen en jongeren

We zorgen voor correcte, nauwkeurige en verstaanbare informatie op maat van de doelgroep.

We houden rekening met de mentale leeftijd van ons publiek en de leeftijd waarop kinderen het onderscheid kunnen maken tussen werkelijkheid en fictie.

Interactiviteit en internet

Bij phone-ins en rechtstreekse reacties van luisteraars doen we vóór uitzending een intakegesprek en behouden we de mogelijkheid om het gesprek op antenne stop te zetten.

We gebruiken de resultaten van phone-ins slechts in de context waarin de phone-in gebeurde.

Reacties via SMS, mail enzovoort geven we slechts na selectie en beoordeling door een medewerker aan het programma.

We vermelden enkel input of reacties waarvan de auteur bekend is. Bij twijfel over de auteur stellen we ons terughoudend op. Input of reactie van een anonieme auteur geven we slechts wanneer die zodanig relevant is dat het redactioneel verantwoord is om ze te geven. We maken aan het publiek duidelijk dat het gaat om een input of een reactie van een anonieme auteur.

Bij opiniepeilingen gaan we de relevantie na en verifiëren we de wetenschappelijkheid. We geven geen opiniepeilingen als we ze zelf niet relevant of wetenschappelijk vinden.

Bij opiniepeilingen hebben we oog voor mogelijke belangenvermenging. We gaan na wie de opdracht gaf voor de peiling en wie ze uitvoerde.

We omschrijven internetpolls niet als opiniepeilingen. Indien we er melding van maken, vermelden we de context en het feit dat de respondenten gebruikers zijn van een welbepaalde site.

Thema 5. Fair en met respect

Algemeen

We zijn fair en respectvol in wat we uitzenden en in hoe we dat produceren.

We zijn fair, eerlijk en rechtuit tegenover wie aan een programma deelneemt en tegenover het publiek.

We vermijden betuttelende of neerbuigende taal.

Non fictie

Productie en weergave

We respecteren de deelnemers aan een uitzending en hebben oog voor de manier waarop ze in beeld worden gebracht.

We respecteren deelnemers aan een programma tijdens het productieproces. We maken duidelijke afspraken en werken met toestemming, behalve wanneer het maatschappelijk belang rechtvaardigt om dat niet te doen of bij onderzoeksjournalistiek.

We schetsen de context, zodat wie deelneemt aan een programma weet waarom hij gevraagd is, de context van het programma kent en weet welke rol hij daarin zal spelen.

Anonimiteit

We garanderen anonimiteit aan wie daarom vraagt. We hebben daarvoor extra aandacht bij minderjarigen die in contact komen met het gerecht, bij verdachten en bij slachtoffers van seksueel misbruik. We houden hierbij rekening met de specifieke wettelijke bepalingen.

Anonimiteit en onherkenbaarheid zijn effectief. We hebben oog voor onrechtstreekse herkenning zoals via gevels van huizen en nummerplaten.

We hebben aandacht voor het feit dat content via het internet ook in het buitenland raadpleegbaar is wanneer bijvoorbeeld iemand zijn leven bedreigd wordt.

Toestemming

We werken met toestemming voor opname en uitzending, behalve wanneer het maatschappelijk belang rechtvaardigt om dat niet te doen of bij onderzoeksjournalistiek.

Wanneer iemand optreedt voor een microfoon of camera, geeft hij impliciet toestemming voor uitzending. Bij controversiële opnames vragen we om expliciete toestemming. Iedereen heeft het recht om te weigeren om aan een programma deel te nemen. Als het publiek deelname van de betrokkene verwacht, vermelden we de weigering expliciet.

Wanneer deelnemers eenmaal hun toestemming gegeven hebben, kunnen we hun bijdrage aan het programma uitzenden. Wanneer ze tijdens de opnames toch hun deelname wensen stop te zetten of vragen om hun bijdrage niet uit te zenden, wegen we het belang van de uitzending af tegen het persoonlijke belang van de betrokkenen. We brengen daarbij ook mogelijk toekomstige samenwerking met de betrokkenen in rekening. Na initiële toestemming liggen de eindverantwoordelijkheid en de eindbeslissing over uitzending steeds bij ons.

Indien deelnemers aan een programma voorafgaande beluistering of visie van een reportage vragen, maken we vooraf duidelijke afspraken over de samenwerking en de mogelijke stopzetting ervan; we proberen steeds vertrouwen op te bouwen met de betrokken deelnemers.

We vragen steeds toestemming voor verslaggeving over uitvaartdiensten.

We spreken slachtoffers of familieleden niet herhaaldelijk aan voor een reactie.

Verborgen opname en misleiding

Verborgen opname kan onder bepaalde voorwaarden afhankelijk van het programmagenre.

In informatie- en infotainmentprogramma's kan verborgen opname indien we de betrokken informatie op geen enkele andere manier kunnen bekomen of illustreren en indien er een groot maatschappelijk belang is.

In entertainmentprogramma's vragen we, bij gebruik van verborgen opname, steeds expliciete toestemming voor uitzending. We gaan voorzichtig om met 'overvaltechnieken'.

Wanneer – in het kader van entertainmentprogramma's - mensen vragen om een verborgen opname te stoppen of de opname te vernietigen, doen we dat metterdaad.

We zenden geen opnames uit die enkel bedoeld waren als vooropname, tenzij er een groot maatschappelijk belang is of mits expliciete toestemming van de betrokkene.

Iemand op het verkeerde been zetten in entertainment- of infotainmentprogramma's kan, mits uitleg achteraf of het tonen van de opname.

Media-ervaring

We begeleiden en beschermen mensen die deelnemen aan talentwedstrijden of mensen die zonder ervaring in de media komen.

We informeren, begeleiden en coachen hen.

We hebben aandacht voor de manier waarop we hen in het programma profileren en doen dat met respect. We maken geen uitlachprogramma's.

Vakjury's respecteren de kandidaten, maar zijn kritisch voor hun standpunten en daden.

We garanderen gepaste bescherming of begeleiding van personen die dat nodig hebben vanwege leeftijd, persoonlijke omstandigheden of andere redenen.

We garanderen extra aandacht voor personen die geen bewust onderbouwde toestemming kunnen geven voor deelname aan een programma. We contacteren steeds familie, voogd of een wettelijk vertegenwoordiger van de betrokkene.

Reality

In reality-programma's over hulpdiensten, politie, douane of andere controlediensten maken we ons steeds kenbaar als VRT. We vragen toestemming voor opname én uitzending. We stoppen de opname als er geen toestemming is, tenzij er een zodanig maatschappelijk belang is om toch door te gaan.

We onderwerpen mensen niet aan risico's of gevaren; we melden berekende risico's en vragen expliciete instemming.

Vermoeden van onschuld

We respecteren het vermoeden van onschuld.

We garanderen aan elkeen wederwoord bij aantijgingen of beschuldigingen.

Privacy

We respecteren de privacy, tenzij er in het publieke belang gewichtige redenen zijn om dat niet te doen.

We respecteren ook de privacy van bekende Vlamingen en melden privé-gegevens slechts weloverwogen, rekening houdend met relevantie, maatschappelijk belang en de mate waarin de betrokkene zelf met zijn privé-leven naar de media stapt. We werken met toestemming en zijn terughoudend met impliciete toestemming.

Respect voor privacy impliceert ook respect voor woonplaats en privé-ruimte. Louter publicatie door andere media van privé-gegevens of inbreuken op het respect voor privacy rechtvaardigt niet dat ook wij die gegevens ondoordacht of ongunanceerd gebruiken of publiceren.

We zijn extra voorzichtig wanneer mensen worden beschuldigd of wanneer – naast de privacy van de direct betrokkenen – ook de privacy van samenwonenden of derden ter sprake komt.

Met betrekking tot privacy hebben we aandacht voor het puzzel-effect; dat betekent dat deel-informatie in verschillende programma's of op verschillende media – via het samen leggen van de diverse stukken informatie - toch kan leiden tot identificatie.

We hebben respect voor lijden en dood, ook bij heruitzending. De context en het tijdsverloop zijn belangrijk. Hoe groter het tijdsverloop, hoe moeilijker het voor de betrokkenen kan worden om telkens opnieuw met hun leed geconfronteerd te worden. Indien we toch heruitzenden, trachten we de betrokkenen vooraf op de hoogte te brengen.

Bij hergebruik van materiaal gaan we na of het niet kwetsend kan zijn of betrokkenen die opnieuw worden opgevoerd in verlegenheid kan brengen, niet enkel bij lijden of dood maar ook bijvoorbeeld met betrekking tot beelden over rellen of jeugdbeelden. In de mate van het mogelijke brengen we de betrokkenen vooraf op de hoogte.

Embargo's en vragen om informatie

We respecteren embargo's en houden ons daarbij aan volgende voorwaarden.

Wanneer we uitdrukkelijk instemmen met de vragende partij om uitstel van berichtgeving, respecteren we onze eigen toezegging.

Wanneer het gaat om een eenzijdige vraag om bepaalde berichtgeving uit te stellen, respecteren we het embargo als de vraag inhoudelijk precies omschreven en voldoende gemotiveerd is, als ze geldt voor alle media en als de vraag om uitstel is beperkt in de tijd.

Wanneer andere media het bericht onder embargo gegeven hebben, kunnen ook wij de informatie vrijgeven.

We overhandigen geen onuitgezonden materiaal aan derden, ook niet aan politie of gerecht, tenzij er sprake is van uitzonderlijk groot maatschappelijk belang.

Fictie

Personages in fictieprogramma's spreken steeds als individuen en worden nooit als spiegel van een hele bevolkingsgroep opgevoerd.

Kinderen en jongeren

We hebben respect voor het welzijn en de waardigheid van minderjarigen die meewerken aan programma's, onafgezien van het feit dat zij zelf, hun ouders, hun voogd of hun wettelijke vertegenwoordiger toestemming gegeven hebben om mee te werken.

Bij kinderen tot twaalf jaar vragen we - naast toestemming aan de kinderen zelf - steeds toestemming aan ouders, voogd of wettelijke vertegenwoordiger voor medewerking aan programma's. Enkel onderwerpen over dagdagelijkse en niet controversiële onderwerpen kunnen hierop een uitzondering zijn.

We overwegen steeds de gewenste aanwezigheid van een derde partij bij het bespreken van gevoelige onderwerpen met kinderen.

We veroorzaken geen stress bij kinderen die meewerken aan programma's. We bieden hen ondersteuning en omkadering.

We begeleiden en beschermen kinderen die deelnemen aan talentwedstrijden of die zonder ervaring in de media komen. We informeren, begeleiden en coachen hen, in overleg met hun ouders, voogd of wettelijke vertegenwoordiger.

We hebben oog voor de impact op lange termijn of op hun omgeving wanneer kinderen meewerken aan programma's. We proberen die impact eerlijk en correct in te schatten en adviseren kinderen of hun ouders, voogd of wettelijke vertegenwoordiger desgevallend om niet deel te nemen of hun deelname stop te zetten.

Bij phone-ins in algemene programma's gaan we omzichtig om met de inbreng van kinderen en jongeren. We bepalen of hun inbreng gewenst en gepast is, rekening houdend met hun leeftijd, het thema van de uitzending en het uitzenduur.

Interactiviteit en internet

We nemen persoonsgegevens slechts op in een database na toestemming van de betrokkenen.

We versturen informatieve of promotionele e-mails slechts naar het publiek na toestemming. Bij phone-ins met kinderen vertellen we aan de kinderen dat er toestemming nodig is van ouders of iemand anders die de rekening betaalt.

Thema 6. Aandacht voor de gevoeligheden van het publiek

Algemeen

We tonen de wereld zoals hij is, inclusief minder aangename, controversiële, provocerende of shockerende zaken.

We evalueren reacties en uitzendingen die als beledigend of kwetsend ervaren worden steeds binnen hun context, rekening houdend met programma, programmareeks, uitzendvenster, actualiteit, persoonlijkheid en autoriteit van de presentator enz.

Onschuldige thema's, verhaallijnen of grappen kunnen kwetsend worden door de omstandigheden, de actualiteit of naar aanleiding van bepaalde verjaardagen. We houden daar in de mate van het mogelijke rekening mee.

We herhalen kwetsende items of programma's niet nodeloos.

Non fictie

We verheerlijken geen onwettelijke dingen of dingen die indruisen tegen de openbare orde en de goede zeden. Bij de evaluatie daarvan houden we steeds rekening met de context.

We gaan omzichtig om met programma-onderdelen of programma's rond zelfmoord. We schatten de relevantie in, rekening houdend met de context. We vermijden onnodige details en vermelden hulplijnen waar het gepast is.

Bij maatschappelijk gevoelige thema's zorgen we voor een evenwichtige samenstelling van de groepen die de thema's vertegenwoordigen en voor voldoende context en informatie.

Kinderen en jongeren

We houden rekening met de mentale leeftijd van ons publiek, kennen de gevoeligheden en zorgen voor een gepaste aanpak.

We zorgen voor een positief verantwoord aanbod voor kinderen waarin we hen niet shockeren of verwarren en waarin we geen agressie tonen of aanzetten tot onaanvaardbaar gedrag. We willen kinderen integendeel de nodige tools aanreiken om te groeien, te leren en grenzen af te tasten binnen een veilige omgeving. We staan middenin de leefwereld van de doelgroep maar vermijden shockerende zaken.

Bij gevoelige thema's of mogelijk controversiële zaken zorgen we voor de nodige duiding.

Thema 7. Open en eerlijk

Algemeen

We zijn open en eerlijk in wat we uitzenden en in hoe we dat produceren.

We zijn open en transparant over onze manier van werken. We zijn duidelijk en eerlijk over onze bedoelingen en maken geen misbruik van onze positie.

Non fictie

We garanderen een transparant selectiesysteem voor spelprogramma's en quizen.

We garanderen een correct en eerlijk verloop van spelprogramma's en quizen. We stellen transparante reglementen op. We zorgen dat ze duidelijk zijn voor publiek en deelnemers. We vermelden de spelregels of reglementen in het programma, publiceren ze online of leggen ze voor opname ter ondertekening voor aan de deelnemers.

We vermijden bij spelprogramma's en quizen om wie dan ook om welke reden dan ook te bevoordelen of te benadelen.

VRT medewerkers of medewerkers van productiehuizen die het betrokken programma of de betrokken multimediaproductie mee produceren, kunnen niet deelnemen aan spelprogramma's of quizen die op een net of mediaplatform van de VRT worden uitgezonden.

Bij reality- of infotainmentprogramma's beslissen diegenen die het concept van het programma sturen en bewaken over wie aan het programma deelneemt, onafhankelijk van het feit of de werving gebeurt via een vermelding op antenne, een oproep via het internet of een vacature via een commercieel bureau.

We weren seriële deelnemers, leugenachtige kandidaten of deelnemers van wie we vermoeden dat ze het programma om oneigenlijke redenen willen beïnvloeden of sturen.

VRT medewerkers of medewerkers van productiehuizen die het betrokken programma of de betrokken multimediaproductie mee produceren, figureren niet in reality programma's.

Fictie

Fictie heeft altijd als doel om als fictie over te komen.

Kinderen en jongeren

We zijn open en transparant over onze manier van werken. We zijn duidelijk en eerlijk over onze bedoelingen en maken geen misbruik van onze positie.

Wanneer we communiceren, houden we rekening met de mentale leeftijd van de kinderen, zodat ze de informatie steeds kunnen begrijpen en op een open en eerlijke manier geïnformeerd worden. Spelprogramma's en spellen voor kinderen en jongeren organiseren we integer en volgens duidelijke, expliciete en transparante criteria en afspraken.

Interactiviteit en internet

We voeren telefoongesprekken in uitzending met open vizier en maken ons steeds kenbaar als presentator of programmamaker.

Heimelijk opnemen kan enkel als we de informatie op geen andere wijze kunnen verwerven en er een groot maatschappelijk belang is.

Bij phone-ins noteren we de identiteit van de respondenten met het oog op identificatie indien die aangewezen is.

We garanderen een correct en eerlijk verloop van televotings en stemmingen.

We stellen transparante reglementen op bij televotings en stemmingen. We maken ze op gepaste wijze kenbaar.

We melden expliciet het einde van televotings en stemmingen op het moment dat er niet meer kan gestemd worden.

We melden duidelijk, expliciet en vooraf de prijs van telefoonlijnen, SMS-diensten, technische hulplijnen of andere betalende diensten.

Bij courant gebruik van telefoonlijnen, SMS-diensten, technische hulplijnen of andere betalende diensten in een programmareeks, melden we voldoende en geregeld de prijs, zodat gebruikers niet voor verrassingen komen te staan.

Toepassing van het programmacharter

Toepassingsgebied

Inhoud

Het programmacharter geldt voor alle programma's en multimediacproducties van de VRT, behalve voor de programma's en multimediacproducties die onder de verantwoordelijkheid van de hoofdredactie van de nieuwsdienst vallen en aldus omschreven zijn in het redactiestatuut en de deontologische code van de nieuwsdienst.

Het programmacharter geldt voor alle media: radio, TV, internet en mobiele media, en dat zowel lineair als niet-lineair. Het geldt eveneens voor items van de VRT of van VRT-medewerkers in hun hoedanigheid van VRT-medewerker die worden geplaatst op interactieve mediaplatformen beheerd door derden.

Het programmacharter geldt zowel voor programma's en multimediacproducties die de VRT intern produceert als voor programma's en multimediacproducties van externe productiehuisen en aangekochte programma's en multimediacproducties.

Het programmacharter geldt eveneens voor trailers van programma's en multimediacproducties die de VRT uitzendt of op aanvraag aanbiedt.

Medewerkers

Het programmacharter geldt voor alle medewerkers van de VRT die inhoudelijk, vormelijk of productioneel meewerken aan of mee beslissen over programma's, multimediacproducties of trailers die de VRT uitzendt of op aanvraag aanbiedt, met uitzondering van medewerkers van de nieuwsdienst en van andere VRT-medewerkers in de mate zij werken voor een programma dat onder de verantwoordelijkheid valt van de hoofdredactie van de nieuwsdienst.

Het programmacharter geldt voor alle medewerkers van de VRT die de uitzending of het aanbod op aanvraag van programma's of multimediacproducties van de VRT superviseren, met uitzondering van de hoofdredactie van de nieuwsdienst, die de programma's superviseert die onder haar verantwoordelijkheid vallen.

Het programmacharter geldt voor alle freelancers die inhoudelijk, vormelijk of productioneel meewerken aan programma's, multimediacproducties of trailers die de VRT uitzendt of op aanvraag aanbiedt, met uitzondering van die freelancers die meewerken aan programma's of multimediacproducties die onder verantwoordelijkheid van de hoofdredactie van de nieuwsdienst vallen.

Het programmacharter geldt voor alle externe productiehuisen en hun medewerkers die inhoudelijk, vormelijk of productioneel meewerken aan of mee beslissen over programma's, multimediacproducties of trailers die de VRT uitzendt of op aanvraag aanbiedt, met uitzondering van degenen die meewerken aan programma's of multimediacproducties die onder verantwoordelijkheid van de hoofdredactie van de nieuwsdienst vallen.

Het programmacharter geldt voor alle medewerkers van de VRT, de VAR en Pebble Media die overeenkomsten sluiten met derden die betrekking hebben of kunnen hebben op het aanbod of de inhoud van de programma's en multimediacproducties van de VRT.

Verantwoordelijkheden

Lijnverantwoordelijkheid

De VRT-medewerkers zijn volgens het systeem van subsidiariteit en getrapte verantwoordelijkheid verantwoordelijk voor de naleving en toepassing van het programmacharter.

De eindverantwoordelijkheid over wat de VRT uitzendt of op aanvraag aanbiedt wordt per net nominatief vastgelegd.

Externe productiehuisen bepalen – overeenkomstig hun interne organisatie en werking – hun interne verantwoordelijkheden met betrekking tot de naleving en toepassing van het programmacharter. Eindverantwoordelijke ten aanzien van de VRT is het externe productiehuis.

Elke medewerker op elk niveau, zowel intern als extern, kan voor advies in verband met de interpretatie, naleving en toepassing van het programmacharter of in verband met deontologie in het algemeen, steeds terecht bij de manager beroepsethiek.

Het directiecollege valideert het programmacharter en wijzigingen aan het programmacharter.

Manager beroepsethiek

De manager beroepsethiek is het unieke aanspreekpunt en de gatekeeper voor de interpretatie, naleving en toepassing van het programmacharter, zowel voor adviezen als voor klachten, zowel intern als extern.

De manager beroepsethiek redigeert het programmacharter en eventuele aanpassingen aan het charter, evenals ad hoc adviezen rond deontologie en de interpretatie, naleving en toepassing van het charter.

De manager beroepsethiek geeft permanent advies aan medewerkers en lijnverantwoordelijken, zowel intern als extern, in verband met interpretatie, naleving en toepassing van het programmacharter. De manager beroepsethiek is daarvoor permanent beschikbaar.

De manager beroepsethiek organiseert - in samenwerking met de bevoegde diensten binnen de VRT – opleiding en coaching met betrekking tot de interpretatie, naleving en toepassing van het programmacharter voor VRT-medewerkers, freelancers en medewerkers van externe productiehuisen.

De manager beroepsethiek notuleert vragen, adviezen en klachten en rapporteert aan de programmacharterraad en het directiecollege.

Programmacharterraad

De programmacharterraad behandelt vragen op initiatief van de manager beroepsethiek en/of de voorzitter van de programmacharterraad . Bij een vraag, geeft de programmacharterraad een gemotiveerd en bindend advies aan de eindverantwoordelijke zoals nominatief vastgelegd.

De programmacharterraad behandelt klachten in verband met de naleving of toepassing van het programmacharter in eerste aanleg.

Bij een klacht vóór uitzending of aanbidding op aanvraag, geeft de programmacharterraad een gemotiveerd en bindend advies aan de eindverantwoordelijke zoals nominatief vastgelegd.

Bij een klacht na uitzending of aanbidding op aanvraag, geeft de programmacharterraad een gemotiveerde en bindende uitspraak aan alle rechtstreeks betrokken partijen.

De programmacharterraad stelt ad hoc adviezen op rond alle onderwerpen in verband met deontologie bij VRT-programma's en multimediacproducties. Hij kan dat doen op eigen initiatief, op vraag van de manager beroepsethiek of, via de manager beroepsethiek , op vraag van al degenen die onder het toepassingsgebied van het programmacharter vallen. De programmacharterraad valideert die ad hoc adviezen onder eigen verantwoordelijkheid.

De programmacharterraad stelt, op basis van zijn ervaring, adviezen en uitspraken, desgevallend wijzigingen voor aan het programmacharter. De manager beroepsethiek redigeert de wijzigingen, het directiecollege valideert de wijzigingen.

Beroepscommissie

De beroepscommissie behandelt klachten in beroep. De uitspraak in beroep is definitief.

De beroepscommissie bestaat uit twee leden van het directiecollege van de VRT die niet direct betrokken zijn bij de zaak, de directeur juridische zaken, de manager beroepsethiek, de voorzitter van de programmacharterraad en de manager communicatie.

De twee leden van het directiecollege en de directeur juridische zaken hebben een beslissende stem. De voorzitter zetelt als secretaris. De manager communicatie zetelt als waarnemer.

Communicatie

De externe communicatie in verband met het programmacharter en de toepassing ervan wordt gecoördineerd door de manager communicatie. De manager communicatie maakt eenduidige en enkelvoudige afspraken rond de communicatie, na briefing door de manager beroepsethiek.

Adviesverlening en bemiddeling

Elke medewerker op elk niveau, zowel intern als extern, kan voor advies in verband met de interpretatie, naleving en toepassing van het programmacharter of in verband met deontologie in het algemeen, terecht bij de manager beroepsethiek .

De manager beroepsethiek overlegt met de betrokkene en formuleert een advies met het oog op productie en uitzending. Het advies is niet bindend. De manager beroepsethiek verdedigt het gegeven advies intern en extern indien nodig. De manager beroepsethiek notuleert de gegeven adviezen en rapporteert erover.

Indien een conflict ontstaat tussen medewerkers in verband met de naleving of toepassing van het programmacharter of in verband met deontologie, leggen ze de zaak voor aan de manager beroepsethiek voor advies of bemiddeling. De manager beroepsethiek kan een gemotiveerd advies opstellen of bemiddelen tussen beide partijen, of een combinatie van beide. Het advies en de bemiddeling zijn niet bindend. De manager beroepsethiek notuleert de gegeven adviezen en bemiddeling en rapporteert erover.

De voorzitter en/of de manager beroepsethiek kan de programmacharterraad bijeenroepen voor advies. Het advies van de programmacharterraad is bindend voor de betrokkenen en voor de eindverantwoordelijke zoals nominatief vastgelegd. De voorzitter verdedigt het advies van de programmacharterraad intern en extern indien nodig. De manager beroepsethiek notuleert de gegeven adviezen en rapporteert erover.

De manager beroepsethiek en de programmacharterraad geven advies op vraag van wie onder het toepassingsgebied van het programmacharter valt of op eigen initiatief.

De programmacharterraad kan adviezen vastleggen in ad hoc documenten. De raad valideert die documenten. De documenten zijn bindend voor wie onder het toepassingsgebied van het programmacharter valt.

De manager beroepsethiek communiceert de documenten in overleg met de communicatiemanager.

Klachtenbehandeling

Eerste aanleg

Zowel interne en externe medewerkers als mediagebruikers en andere buitenstaanders kunnen een klacht in verband met de naleving en toepassing van het programmacharter of in verband met deontologie in het algemeen indienen bij de manager beroepsethiek . Alle interne en externe klachten over beroepsethiek worden aan de manager beroepsethiek gemeld, ofwel rechtstreeks ofwel via de klachtencoördinator.

De manager beroepsethiek bespreekt structureel, elke week de beroepsethische klachten met de klachtencoördinator, de voorzitter van de programmacharterraad en het hoofd van de juridische dienst. Ook de ontwerpen van antwoorden aan de klager(s) worden op het wekelijks overleg besproken en geëvalueerd, waarvoor telkens input wordt gevraagd aan de betrokken programmamakers.

Ad hoc kan de klachtencoördinator ook informatie bij de manager beroepsethiek inwinnen en antwoorden op klachten afstemmen. De klachtencoördinator verstuurt de antwoorden en beheert alle externe klachten met het oog op een jaarlijkse rapportering.

Indien de manager beroepsethiek oordeelt dat de klacht onontvankelijk is of geen betrekking heeft op de toepassing of naleving van het programmacharter, dan wordt de klacht autonoom door de klachtencoördinator beantwoord, in samenspraak met de programmamakers.

Indien de manager beroepsethiek oordeelt dat de klacht wel betrekking heeft op deontologie maar dat de klacht niet gegrond is, wordt er samen met de klachtencoördinator en met de input van de programmamakers een gemotiveerd antwoord opgesteld. De klachtencoördinator verstuurt dat antwoord.

Indien de klacht mogelijk gegrond is volgens de manager beroepsethiek, of indien hij dat gezien de aard van de zaak wenst te doen, legt de kwaliteitsbeheerder de klacht voor aan de programmacharterraad.

Bij een klacht vóór uitzending of aanbidding op aanvraag geeft de programmacharterraad een gemotiveerd advies dat bindend is voor de betrokkenen en voor de eindverantwoordelijke zoals nominatief vastgelegd.

Bij een klacht na uitzending of aanbidding op aanvraag doet de programmacharterraad een gemotiveerde en bindende uitspraak.

Beroep

Al degenen die vallen onder het toepassingsgebied van het programmacharter, kunnen in beroep gaan tegen een bindend advies of een uitspraak van de programmacharterraad bij de beroepscommissie. Niemand kan rechtstreeks een klacht indienen of een zaak aanhangig maken bij de beroepscommissie.

De beroepstermijn verstrijkt dertig kalenderdagen na uitspraak door de programmacharterraad. De beroepscommissie doet uitspraak binnen de dertig kalenderdagen. De beroepscommissie kan de betrokkenen horen die ze nodig acht.

De beroepscommissie motiveert haar uitspraak ten aanzien van alle betrokkenen. De uitspraak in beroep is definitief. Hoger beroep is niet mogelijk.

Externe klagers worden na de klachtenbehandeling in eerste aanleg doorverwezen naar de Vlaamse Ombudsman, de Raad voor de Journalistiek, de Vlaamse Regulator voor de Media of de Jury voor Eerlijke Reclamepraktijken.

Samenstelling en werking van de organen

Programmacharterraad

De voorzitter roept de programmacharterraad samen..

De programmacharterraad is samengesteld uit medewerkers van de directie Media en de directie Productie van de VRT die vallen onder de toepassing van het programmacharter.

De programmacharterraad telt 19 leden.

De programmacharterraad wordt verkozen door de medewerkers van de directie Productie en de directie Media die vallen onder de toepassing van het programmacharter.

De stemming is geheim. Er is stemrecht, geen stemplicht.

Alle VRT-medewerkers die vallen onder de toepassing van het programmacharter kunnen zich kandidaat stellen.

Er worden 19 effectieve leden en 19 opvolgers gekozen. Wanneer een gekozen lid stopt met zetelen, zal het de verkozen opvolger zijn die de vergaderingen van de programmacharterraad bijwoont.

De programmacharterraad kan, op vraag van de raad, worden bijgewoond door een vertegenwoordiger van de juridische dienst met adviserende stem.

De programmacharterraad wordt verkozen voor een periode van 4 jaar. De verkozen leden verkiezen een voorzitter uit de effectieve leden.

De programmacharterraad stelt een intern reglement op met het oog op de formulering van adviezen en de afhandeling van klachten. Het reglement bevat een spoedprocedure voor het uitbrengen van adviezen en de afhandeling van klachten.

Beroepscommissie

De beroepscommissie bestaat uit twee leden van het directiecollege van de VRT die niet direct betrokken zijn bij de zaak, de directeur juridische zaken, de manager beroepsethiek en de manager communicatie.

De twee leden van het directiecollege en de directeur juridische zaken hebben een beslissende stem. De voorzitter zetelt als secretaris. De manager communicatie zetelt als waarnemer.

Het directiecollege bepaalt, rekening houdend met de zaak, welke twee leden het afvaardigt naar de beroepscommissie.

De beroepscommissie stelt een intern reglement op met het oog op de afhandeling van klachten. Het reglement bevat een spoedprocedure voor de afhandeling klachten.

Gevolgen van de procedures

De bovenstaande advies- en klachtenprocedures hebben enkel gevolgen voor de toepassing van het programmacharter in concrete gevallen en/of voor de toekomst. Bindende adviezen dienen gevolgd te worden in het concreet geval waarvoor ze zijn uitgebracht. Adviezen en uitspraken kunnen ook aanleiding geven tot wijziging of aanvulling van het programmacharter.

Inbreuken op het programmacharter kunnen, zoals inbreuken op andere richtlijnen van de VRT, desgevallend aanleiding geven tot sancties of andere gevolgen conform de toepasselijke wetgeving, de geldende overeenkomsten, het sectoraal akkoord contractuelen of het personeelsstatuut.

Als er juridische problemen rijzen naar aanleiding van een programma zal de VRT de verantwoordelijkheid opnemen voor de betrokken interne medewerkers indien zij hebben gehandeld volgens het programmacharter. Dit kan blijken uit een advies van de manager beroepsethiek, uit een beslissing van de programmacharterraad als de zaak wordt voorgelegd aan die raad of uit een beslissing van de deontologische beroepscommissie als er beroep werd ingesteld tegen de beslissing van de programmacharterraad.

De VRT zal in dat geval zelf de schadevergoeding en andere kosten dragen waartoe de VRT of de interne medewerker zelf eventueel wordt veroordeeld na een gerechtelijke of administratieve procedure.

Rekening houdend met de gemeenrechtelijke aansprakelijkheidsregeling voor werknemers zal de VRT ook de schadevergoeding en andere kosten dragen naar aanleiding van procedures wanneer er bij de interne medewerker wel sprake is van een deontologische fout, maar die geen bedrog, zware fout, of van een fout die eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt, uitmaakt.

Zelfs indien een rechtbank of andere bevoegde instantie zou oordelen dat het om een opzettelijke, een zware of een geregeld herhaalde fout gaat, zal de VRT bij het ingenomen standpunt blijven als dit standpunt minder streng is voor de betrokkene. Enkel indien zowel de VRT als de rechtbank of betrokken instantie de fout beoordeelt als een zware, opzettelijke of geregeld herhaalde deontologische fout van de betrokken interne medewerker, behoudt de VRT zich het recht voor om de geleden schade te verhalen op de betrokkene.

De interne medewerkers moeten er zich van bewust zijn dat eventuele strafrechtelijke veroordelingen die ze oplopen naar aanleiding van hun optreden in verband met het programma steeds persoonlijk zijn. Uiteraard zal de VRT de betrokken interne medewerkers met alle middelen bijstaan en eventuele boetes ten laste nemen voor zover door de VRT wordt geoordeeld dat deze hetzij geen fout hetzij geen zware of opzettelijke fout hebben gemaakt.